

Educació i diferències socials a Colòmbia

02/2008 - **Economia.** Aquesta tesi ha estudiat les diferències que hi ha entre rics i pobres a l'hora d'aprofitar els recursos educatius públics a Colòmbia. La conclusió és clara: serveix de poc invertir més en educació si no s'ataca l'arrel del problema, que són les desigualtats socials.

La tesi investiga la incidència dels entorns familiars i locals en la cobertura, l'eficiència i la qualitat de l'educació a Colòmbia, fent especial èmfasi en la desigualtat en la dotació inicial de recursos de les famílies. L'argument central del treball sosté que les diferències en el background familiar i en la qualitat dels veïnatsges en els quals viuen els nens i joves determinen la capacitat d'apropiació efectiva dels recursos públics per a l'educació, incideixen en les trajectòries d'acumulació del capital humà a llarg termini i aprofundeixen les desigualtats socials.

La investigació aborda els trets característics dels entorns familiars i locals en els quals els individus i les famílies prenen les seves decisions d'inversió en educació des d'una perspectiva agregada i després aprofundeixen en aquests mateixos aspectes des d'una perspectiva microeconòmica. Ausculta els factors i els mecanismes rellevants en l'explicació de les desigualtats en la provisió dels serveis educatius a Colòmbia i les diferències en el rendiment dels estudiants mitjançant alguns exercicis econòmics.

La tesi pren distància respecte als enfocaments predominants que recalquen els problemes d'eficiència en la producció dels serveis educatius i les falles operatives dels models de finançament. Per això explora les fonts explicatives (en l'interior de les famílies i veïnatsges) de les desigualtats en l'aprofitament dels recursos públics. La conclusió general reforça la tesi que la disponibilitat de recursos públics addicionals en la provisió de béns públics no necessàriament garanteix la seva apropiació efectiva. La raó radica en la presència de restriccions dràstiques de finançament, en les condicions extremes de desigualtat que predominen a Colòmbia i a l'Amèrica Llatina i l'heterogeneïtat en la dotació inicial de recursos entre llars riques i pobres.

Els exercicis econòmics realitzats mostren que les correlacions intracluster i les diferències entre escoles estan afectades per la disponibilitat de recursos de les escoles i els perfils socioeconòmics i sociodemogràfics dels estudiants que assisteixen als planters educatius. La variabilitat en els indicadors de qualitat educativa presenta un alt component d'efectes correlacionats amb la disponibilitat de recursos de les escoles i amb els perfils generals de l'entorn escolar. Així mateix, l'exploració dels entorns d'aprenentatge a la llar en les edats inicials va proporcionar una evidència favorable a les noves teories del cicle vital, que posen l'accent en les condicions de l'entorn familiar com fonts explicatives de les diferències en els assoliments acadèmics.

L'estudi conclou que mentre les característiques de la família i l'ambient escolar perdurin com predictores essencials dels assoliments dels escolars, l'efectivitat dels recursos públics compromesos en els models de finançament ensopagaran amb esculls difícils de superar si no existeix un enfocament integral de política educativa que ataqüi d'arrel a Colòmbia i a l'Amèrica Llatina: les desigualtats del sistema.

Harvy Vivas

Departament d'Economia Aplicada

Universitat Autònoma de Barcelona

Tesi Doctoral "Educación, Background familiar y Calidad de los Entornos Locales en Colombia". Presentada per Harvy Vivas i dirigida pel Dr. Josep Lluís Roig. Departament d'Economia Aplicada, UAB. 23 de gener 2008.